

Forhandling

Peder Sass (S):

Dette lovforslag har som formål at sikre, at helbredsoplysninger ikke uberettiget anvendes til at begrænse lønmodtagernes muligheder for at opnå eller bevare en ansættelse.

Grundlaget for lovforslaget er en folketingsbeslutning af juni 1991 og et grundigt arbejde udført af Gentestudvalget.

I et moderne teknologisk samfund, hvor der forskes i produktudvikling inden for levnedsmiddel- og miljøområdet og i særdeleshed inden for sundhedssektoren, vil der ikke være nogen mening i at forbyde en bestemt metode til at indhente helbredsoplysninger.

Det er ikke holdbart at adskille helbredsundersøgelser, der indeholder genetisk test, fra de øvrige helbredsundersøgelser.

Forslaget er ikke mindst åbent over for tanken om at udnytte den teknologiske viden, vi opbygger i disse år på arbejdsmarkedets miljøområde, til at forhindre lønmodtagerne i at udvikle en arbejdsbetinget lidelse.

Disse muligheder skal dog ses på baggrund af et princip om, at helbredsundersøgelser som udgangspunkt ikke må træde i stedet for forbedringer af selve arbejdsmiljøet. I det hele taget spiller det sundhedspolitiske og forebyggende arbejde en væsentlig rolle i forslaget.

Vi finder det naturligt, at arbejdsministeren får mulighed for at give tilladelse til, at en arbejdsgiver foranlediger, at der indhentes oplysninger om en lønmodtagers aktuelle eller fremtidige sygdom, når det er nødvendigt af hensyn til forbrugernes eller andres sikkerhed og sundhed, det ydre miljø eller andre samfundsinteresser.

Vi får nu en lovgivning, der indeholder en ganske præcis beskrivelse af det, en arbejdsgiver må, og det, en arbejdsgiver ikke må, når medarbejderens eller ansøgerens helbred er interessant. Så i relation også til tidligere debatter, vi har haft i salen om emnet, vil jeg fremhæve fra lovforslagets bemærkninger, at arbejdsgiveren ikke kan indhente oplysninger, der vedrører større eller mindre sandsynlighed for en fremtidig sygdom.

Der er tale om et forslag, der sikrer, at udviklingen af de foreliggende meget hurtige, billige og altomfattende undersøgelsesmetoder ikke medfører en sortering af arbejdskræfter, hvor arbejdsgiveren kan udvælge de medarbejdere, der bedst kan klare et belastende arbejdsmiljø.

Vi ønsker fortsat, at dansk arbejdsmiljøpolitik skal være offensiv og forebyggende. Vi mener, at vi sammenfattende sidder med et – også internationalt – kvalificeret bud på, hvordan vi begiver os ind i en ny og spændende verden i en reguleret form, hvor vi bøjer etiske, arbejdsmiljømæssige og teknologiske muligheder mod hinanden og prøver at give et svar.

Socialdemokratiet anbefaler forslaget.

Charlotte Antonsen (V):

I Venstre er vi enige i formålet med lovforslaget, nemlig at lønmodtagers ansættelsesmuligheder selvfølgelig ikke skal bestemmes af deres gener. Men med dette forslag skyder ministeren spurve med kanoner: Det er simpelt hen for skrap, det er alt for detaljeret, og det vil forbyde al brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet.

Forslaget fastholder samtidig lønmodtagere og arbejdsgivere i roller, som tiden er løbet fra. Regeringen lægger nemlig op til, at alle arbejdsgivere med et pennestrøg skal gøres til lovbrudere, hvis de interesserer sig aktivt for de ansattes helbred. Det vil gøre det både surt og svært at være arbejdsgiver og smitte af på de ansattes arbejdsforhold.

Ifølge lovforslaget må arbejdsgiverne fremover ikke spørge til de ansattes helbred. De må hverken spørge i jobsamtaler eller senere i ansættelsesforløbet. Gør de det, bryder de loven.

Har ministeren tænkt på, at det faktisk forhindrer arbejdsgiveren i at tage individuelle helbredshensyn med i tilrettelæggelsen af arbejdet, og er det ikke i virkeligheden i strid med hele ideen i arbejdsmiljøloven, hvor man jo netop skal tage individuelle hensyn for at sikre lønmodtagernes helbred?

Når arbejdsgiverne ikke længere må spørge, kan de jo ikke tage hensyn til, om de ansatte har eller har haft en sygdom, der betyder, at visse arbejdsfunktioner vil være til ulempe for den enkelte. Det er ærlig talt absurd, og det er forhåbentlig ikke ministerens hensigt.

Hvad med kvinderne på arbejdsmarkedet? Kan dette forslag ikke meget let føre til, at det generelt bliver sværere for kvinder at komme ind på og avancere på arbejdsmarkedet? Hvad tror ministeren der vil ske, når arbejdsgiveren ved ansættelsessamtaler ikke længere må spørge om ansøgerens historiske sygefravær? Er ministeren ikke enig i, at man let kunne forestille sig den situation, at arbejdsgiveren i stedet for